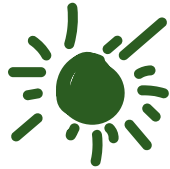

ELECCIONS 2023: PROPOSTES MUNICIPALS

Peticions de Greenpeace per fer més sostenibles els petits, mitjans i grans municipis

PEL PLANETA I PELS SEUS RECURSOS: PROTEGIR LA BIODIVERSITAT I EL CLIMA

- Protegir l'aigua dels ecosistemes
- Protegir els sòls i els boscos contra la desertificació i els incendis forestals
- Frenar l'avenç de la ramaderia industrial i les macrogranges
- Assolir municipis eficients energèticament i 100% renovables

PER LA PARTICIPACIÓ I LA DEMOCRÀCIA: IMPULS D'ESPais DEMOCRÀTICS I PARTICIPATIUS

- Afavorir l'associacionisme dins del municipi
- Generar espais de participació ciutadana en les decisions municipals
- Desenvolupar instruments de desenvolupament econòmic local amb criteris ambientals
- Per la pau i pel desarmament nuclear

PER LES PERSONES I PELS SEUS DRETS: ELS RECURSOS MUNICIPALS AL SERVEI DEL BENESTAR SOCIAL I AMBIENTAL

- Protegir la població contra la sequera, els incendis forestals i les inundacions
- Protegir l'aigua per a les persones
- Millorar la mobilitat perquè sigui saludable i estigui al servei de la gent
- Augmentar la quantitat i la qualitat dels espais verds del municipi
- Avançar cap a una alimentació saludable i sostenible per a tothom
- Ajudar les persones a ser el centre de la generació, l'intercanvi i l'ús de l'energia
- Rehabilitar els habitatges i edificis prioritzant les persones vulnerables
- Establir una fiscalitat ambiental per millorar la qualitat de vida i la justícia distributiva
- Promoure i facilitar l'ús dels fons Next Generation del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

PEL PLANETA I PELS SEUS RECURSOS: PROTEGIR LA BIODIVERSITAT I EL CLIMA

- **Protegir l'aigua dels ecosistemes.** Alguns pobles d'Espanya ja no tenen aigua potable. A més, està en risc la producció d'aliments i la supervivència de molts dels ecosistemes peninsulars. Entre les causes, hi ha la contaminació produïda pels abocaments urbans. Per tant, complir la normativa legal vigent i posar en funcionament sistemes efectius de depuració de l'aigua són deures fonamentals dels municipis.

Millorar el control en la gestió de l'aigua municipal, augmentant el control del consum d'aigua i del frau en la utilització.

- **Protegir els sòls i els boscos contra la desertificació i els incendis forestals.** Els nostres boscos pateixen onades de calor i sequeres agreujades pel canvi climàtic, cosa que els fa més inflamables. Els incendis forestals incrementen els processos de desertificació i la pèrdua de sòl fèrtil. La desertificació no es refereix a deserts, sinó a terres seques i degradades proclius a cremar; això, al seu torn, agreuja els processos erosius i la desertificació. Un cercle viciós que malmet la fertilitat del sòl i els recursos hídrics.

Complir els plans preventius i d'emergència local en incendis forestals a les àrees definides com d'alt risc.

- **Frenar l'avenç de la ramaderia industrial i les macrogranges.** Desenvolupar i aprovar declaracions institucionals contra la ramaderia industrial i les macrogranges a fi de preservar els recursos naturals, i en particular l'aigua, tant pel que respecta a l'ús desmesurat per part d'aquestes instal·lacions com a la contaminació dels aqüífers amb nitrats, així com per fer front a la crisi climàtica i l'emissió de contaminants com ara l'amoniac o les partícules fines.

Suspendre la tramitació de les llicències urbanístiques de les instal·lacions de ramaderia intensiva i aprovar ordenances municipals per impedir l'abocament de purins en àrees vulnerables als nitrats i limitar-ne l'abocament regulant les distàncies d'abocament en relació, per exemple, al nucli urbà, als llits fluvials i a les deus, als llocs d'interès cultural, etc.

→ **Assolir municipis eficients energèticament i 100% renovables.** L'emergència climàtica ens urgeix a transformar els nostres municipis per limitar l'escalfament global a 1,5 °C. Per aconseguir-ho, la ciència assenjala que hem d'assolir zero emissions netes l'any 2040. En aquest sentit, el paper de les administracions locals com a agent actiu, dinamitzador i exemplificant és imprescindible, perquè tenen la capacitat d'activar canvis estructurals en les seves institucions, en les empreses i en la ciutadania a l'hora d'implementar un pla de descarbonització mitjançant l'eficiència, l'estalvi energètic i la substitució completa de les energies fòssils i nuclear per energies renovables participades per la ciutadania.

Pla per a municipis eficients i 100% renovables. Una eina molt eficaç per disminuir les emissions de CO2 del municipi i afavorir-ne la descarbonització. S'han d'assolir objectius de reducció de la demanda total d'energia en el municipi de com a mínim el 50% i satisfer el 100% de la demanda energètica amb fonts renovables abans de 2040. Aquests plans han de concretar quina quota es pot proveir amb instal·lacions renovables situades en el terme municipal i quina part requeriria la solidaritat d'altres territoris. A més, han d'incloure la modificació de l'Ordenació del Territori i la Planificació Urbana per habilitar espais en els quals s'instal·lin les energies renovables necessàries i per elaborar un pla de transició energètica o modificar-lo (en cas que ja n'hi hagi). Totes dues modificacions s'han de fer de manera que hi participi la ciutadania en el termini d'un any.

PER LES PERSONES I PELS SEUS DRETS: ELS RECURSOS DEL MUNICIPI AL SERVEI DEL BENESTAR SOCIAL I AMBIENTAL

→ **Protegir la població contra la sequera, grans incendis forestals i inundacions**

Plans preventius. Disseny i implantació de plans preventius i d'emergència contra sequeres, incendis forestals i inundacions a àrees d'alt risc, i comunicació a la població.

→ **Protegir l'aigua per a les persones**

Remunicipalització del proveïment d'aigua. En les localitats on s'han perdut aquests contractes, recuperar els contractes municipals de gestió de l'aigua de proveïment i del sanejament.

Millorar les xarxes de distribució de proveïment i sanejament. Continuen perdent un percentatge important de l'aigua que transporten. Les indústries i les llars no estan optimitzades per fer un ús eficient de l'aigua i necessiten una evolució semblant a la de l'energia.

Mesures d'estalvi. Per garantir l'aigua de boca, cal adoptar mesures encaminades a l'estalvi d'aigua, al seu ús racional pel que fa al manteniment i al reaprofitament.

→ Millorar la mobilitat perquè sigui saludable i estigui al servei de la gent

Promoure els itineraris de vianants accessibles amb voreres prou àmplies, il·luminades d'una manera eficient, poblades d'arbres i sense obstacles. Aquestes solucions milloren l'accessibilitat dels vianants i la seguretat, la qual cosa afavoreix la mobilitat dels vianants.

Zones de baixes emissions (ZBE). Implantar ZBE que realment facilitin formes de mobilitat més sostenibles i que desincentivin l'ús del cotxe. Les ZBE han de complir els criteris mínims d'implementació per complir els objectius de reducció d'emissions i de millora de l'espai públic. Igualment, a Greenpeace, creiem que aquesta mesura també hauria d'implantar-se en municipis de menys de 20.000 habitants.

Foment de l'ús de la bicicleta. En oposició als mitjans de transport motoritzats, la bicicleta i els desplaçaments a peu s'han de promoure com la solució de mobilitat que necessiten les nostres ciutats. L'ús de la bicicleta té una funció essencial en la mobilitat, el medi ambient i la salut, per la qual cosa es proposen les mesures següents:

- Establir xarxes ciclistes interconnectades augmentant les inversions en infraestructura ciclista segura i separada.
- Adaptar espais d'estacionament segurs i protegits.
- Habilitar espais de càrrega per a les bicicletes elèctriques, així com per a la resta de vehicles.
- Implementar sistemes de préstec de bicicletes públiques.
- Garantir l'intercanvi modal amb la bicicleta des de les estacions de transport públic.
- Promoure incentius fiscals perquè les empreses en fomentin l'ús.
- Desenvolupar campanyes de conscienciació per fomentar l'ús de la bicicleta.

Potenciar el transport públic. Millorar el transport en superfície —tramvia i, sobretot, autobús— per atendre més usuaris gràcies a la cobertura i l'accessibilitat més grans. Habilitar carrils bus-VAO en els principals accessos de vehicles a les ciutats per ús exclusiu de transport col·lectiu i de vehicles d'alta ocupació. Afavorir la prioritat semafòrica, els sistemes de gestió o fins i tot infraestructures pròpies (per exemple, busos exprés o BRT), la qual cosa permet un servei de qualitat amb costos i terminis assequibles. S'ha de mantenir en tot moment una perspectiva de gènere, perquè és un diferenciador important en la mobilitat urbana.

Bitllet climàtic per incentivar l'ús del transport públic i reduir les emissions. Implantació d'un bitllet únic de transport que permeti utilitzar tots els mitjans. Aquest sistema ha de fer que el transport públic sigui més barat, que comprar bitllets resulti més fàcil i, per tant, que els mitjans públics siguin molt més atractius per als viatgers que els vehicles privats.

→ **Augmentar la quantitat i la qualitat dels espais verds del municipi.**

Crear àrees i infraestructures verdes, i ampliar les existents. Dotar les ciutats de voreres amb ombra, places i corredors verds, i ampliar els espais públics aombrats i accessibles per garantir l'ombra i la frescor, orientats de manera que s'atenuï l'efecte illa de calor. Aplicar la regla 3-30-300 per millorar i ampliar el bosc urbà local de moltes ciutats i, per tant, promoure la salut, el benestar i la resiliència contra la crisi climàtica.

Afavorir la ciutat de proximitat. Millorar la salut i la qualitat de vida de la ciutadania dissenyant les ciutats segons els principis de la planificació urbana sostenible i l'equitat. Cal apostar per un urbanisme compacte i recuperar l'escala de barri barrejant els usos i les funcions perquè es redueixi la necessitat de fer trajectes llargs per satisfer les necessitats quotidianes: anar a treballar, estudiar, comprar, etc.

→ Avançar cap a una alimentació saludable i sostenible per a tothom

Reduir l'oferta de carn. Els ajuntaments han de reduir l'oferta de carn i d'altres derivats animals, i han d'incrementar la d'aliments d'origen vegetal, ecològics, locals i de temporada en els menjadors de la seva titularitat mitjançant la contractació pública. Per fer-ho, han d'incorporar el foment dels productes ecològics, locals i de temporada en el procés de contractació dels serveis d'alimentació per als menjadors i esdeveniments.

Aadhesió al Pacte de Milà¹. És un acord internacional signat l'any 2015. L'objectiu principal del pacte és promoure sistemes alimentaris sostenibles i saludables en les àrees urbanes abordant els reptes ambientals, socials i econòmics relacionats amb la producció, la distribució i el consum d'aliments a les ciutats. Més de 200 ciutats d'arreu del món l'han signat i ha esdevingut una eina molt útil per millorar la sostenibilitat municipal. Ofereix a les ciutats una manera excel·lent de mostrar el seu compromís amb una alimentació saludable i sostenible, i de posar en funcionament iniciatives en aquest àmbit.

→ Ajudar les persones a ser el centre de la generació, l'intercanvi i l'ús de l'energia

Creació d'una Oficina Municipal de l'Energia, d'informació ciutadana sobre eficiència energètica i d'instal·lació d'energia renovable. Facilitar l'accés del veïnat als beneficis de les energies renovables, a l'estalvi i a l'eficiència energètica amb formació i informació, i prestant atenció especial a les necessitats de les dones i de les persones vulnerables. Tant per al foment de l'autoconsum individual i col·lectiu, i creació de comunitats energètiques com per opcions de millora de l'eficiència energètica, ajudes, etc.

Creació d'una comunitat energètica i autoconsum. L'ajuntament, a més de promoure comunitats energètiques i d'autoconsum, ha de fomentar-les facilitant recursos (superfícies i espais municipals per instal·lar tecnologies renovables, sales, personal), aprovant polítiques fiscals i de difusió, etc.

→ Rehabilitar els habitatges i edificis prioritant les persones vulnerables

Descarbonització d'edificis.³ L'objectiu és assolir el 100% dels edificis sense fòssils l'any 2035. La descarbonització inclou l'aplicació en massa de mesures que s'integrin en habitatges i edificis: 1) millores substancials de l'aïllament; 2) solucions de calefacció, d'aigua calenta i de cuina com ara l'aerotèrmia, les calderes de biomassa (d'origen sostenible) o les cuines d'inducció; 3) energies renovables a les teulades, per exemple, mòduls fotovoltaics.

Rehabilitar habitatges de famílies en situació de vulnerabilitat⁴. Impulsar programes de rehabilitació d'habitatges i regeneració urbana justos i amb criteris socials i perspectiva de gènere. S'ha de garantir l'accés a les persones en situació de vulnerabilitat tenint en compte la dimensió urbana i rural, així com d'altres característiques com ara l'eficiència energètica, l'accessibilitat, la seguretat, l'habitabilitat, la salut i el foment de la cohesió social, i minimitzant els impactes en l'assequibilitat dels habitatges. L'objectiu mínim ha de ser del 20% anual.

Demandar fons específics⁵ i **destinar-los a la rehabilitació** d'habitatges de lloguer habitats per famílies en situació de pobresa energètica o amb pocs ingressos; propietaris d'habitatges amb ingressos baixos i habitatge social.

Finançament per a famílies en situació de vulnerabilitat, ja que les famílies de renda baixa no poden afrontar el pagament a la bestreta de les reformes o no tenen capacitat per retornar un préstec.

Diagnosticar i identificar les àrees d'actuació prioritàries, afavorint especialment les actuacions de rehabilitació global sobre el parc d'habitatge social construït entre 1950 i 1980, en la mesura en què concentra la major part de la pobresa energètica.

→ Establir una fiscalitat ambiental en el municipi per millorar la qualitat de vida de les persones i aprofundir la justícia distributiva

Reduir significativament la càrrega fiscal en els habitatges i edificis amb autoconsum fotovoltaic o en els quals s'apliquin mesures d'eficiència energètica, sobretot aïllament i bombes de calor, de manera que es vinculi la fiscalitat amb la qualificació energètica de l'habitatge. Aquesta reforma fiscal ha d'acompanyar-se amb ajudes econòmiques per a la inversió inicial en aquelles llars que ho necessitin, amb fórmules que permetin recuperar la inversió mitjançant l'estalvi energètic aconseguit.

Reformular les taxes de residus⁶ i vincular-les progressivament a la quantitat real generada a llars i comerços.

Incrementar la tributació municipal sobre els vehicles contaminants i sobre la circulació⁷, la qual actualment és de les més baixes d'Europa, de manera que es desincentivi el transport individual innecessari i més contaminant a favor del transport públic.

Taxa turística o ecotaxa⁸, necessària per compensar els impactes negatius del turisme de masses i pel foment d'un turisme sostenible.

Impost municipal sobre la caça i la pesca, per tractar-se d'una activitat econòmica que duen a terme les classes més acabalades (despesa sumptuària) i d'impacte ambiental.

Taxa municipal d'ús d'aigua, progressiva i finalista, per tal de fomentar l'estalvi, els usos prioritaris i el reaprofitament.

→ **Promoure i facilitar l'ús dels fons Next Generation del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència⁹**

Assessorar sobre totes les ajudes disponibles mitjançant els fons Next Generation, canalitzar-les i informar al respecte.

Sol·licitar per al municipi ajudes i subvencions relatives a tots els components del Pla de Recuperació, Transició i Resiliència que són susceptibles d'afavorir la transició socioecològica i que es poden demanar al govern central i al de la comunitat autònoma corresponent.

Per exemple, ajuts per crear ZBE, per a la rehabilitació d'habitatges, autoconsum, etc. Vegeu els exemples.¹⁰

PER LA PARTICIPACIÓ I LA DEMOCRÀCIA: IMPULS D'ESPAIS DEMOCRÀTICS I PARTICIPATIUS

Afavorir l'associacionisme dins del municipi. Obrir centres cívics i locals perquè les associacions veïnals, juvenils, ambientals, culturals i d'altres del municipi tinguin espais adequats per desenvolupar les seves activitats.

Generar espais de participació ciutadana en les decisions municipals.¹¹ Per exemple, el disseny urbà participatiu, pressupostos participatius, fòrums sectorials de participació ciutadana o espais de participació infantil.

Desenvolupar instruments de desenvolupament econòmic local amb criteris ambientals, com ara pressupostos participatius, la compra pública, el foment de cooperatives energètiques d'energia renovable o el desenvolupament de monedes digitals locals o regionals.

Per la pau i pel desarmament nuclear.¹² Promoure mocions de suport al Tractat sobre la prohibició de les armes nuclears.

Referencias

1. Pacte de política alimentària urbana de Milà del 15 d'octubre de 2015.
2. Oficina Municipal d'Energia d'Hernani (Guipúscoa): <https://www.hernani.eus/es/-/martxan-da-energiaren-udal-bulegoa>.
Oficina Municipal d'Energia d'Aracena (Huelva): <https://www.aracena.es/es/areas-tematicas/medio-ambiente/oficina-energia/>.
3. Exemples domèstics amb solucions per a cases o blocs per passar d'una llar fòssil a una de renovable, eficient i confortable: <https://es.greenpeace.org/es/en-profundidad/renovables-en-tus-manos-ya/que-puedes-hacer-con-tu-casa/>.
4. Aliança per la rehabilitació d'habitatges sense deixar ningú enrere: <https://ecodes.org/hacemos/energia-y-personas/rehabilitacion-energetica-de-viviendas/alianza-por-la-rehabilitacion-de-viviendas-sin-deja-a-nadie-atras>. Aliança per la rehabilitació d'habitatges sense deixar ningú enrere: <https://ecodes.org/hacemos/energia-y-personas/rehabilitacion-energetica-de-viviendas/alianza-por-la-rehabilitacion-de-viviendas-sin-deja-a-nadie-atras>.
5. Programa Ayuda Rehabilitación Residencial y Vvda: <https://planderecuperacion.gob.es/como-acceder-a-los-fondos/convocatorias/BDNS/664842/programa-ayuda-rehabilitacion-residencial-y-vvda>.
6. Proposta del llibre blanc de la reforma tributària: https://www.ief.es/docs/investigacion/comiteexpertos/LibroBlancoReformaTributaria_2022.pdf.
7. Incorporarem en aquest paquet: impost municipal sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM), taxes per regulació o control del trànsit i amb els preus públics per l'estacionament en les vies públiques. A més, el llibre blanc de la reforma tributària proposa la creació d'un tribut municipal sobre la congestió en ciutats determinades.
8. Tot i que és de competència autonòmica, els municipis participen en la gestió i se'n beneficien.
9. Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. Preguntes freqüents: <https://planderecuperacion.gob.es/preguntas>.
10. Obres de remodelació dins del programa d'ajudes a municipis per a la implantació de zones de baixes emissions finançat per la Unió Europea-NEXT GENERATIONEU:
<https://planderecuperacion.gob.es/como-acceder-a-los-fondos/convocatorias/PLC/11662155/obras-de-remodelacion-de-las-calles-barco-y-eulogio-moya-munoz-plaza-botica-vieja-y-rebolledo-en-el-termino-municipal-de-pinto-dentro-del-programa-de-ayudas-a-municipios-para-la-implantacion-de-zonas-de-bajas-emisiones-y-la-transformacion-digital-y-sostenible-del-transporte-urbano-en-el-marco-del-plan-de-recuperacion-transformacion-y-resiliencia-financiado-por-la-union-europea-next-generation-eu>.
11. Exemples:
  - Disseny urbà participatiu: <https://paisajetransversal.org/2016/04/disenyo-colaborativo-de-proyectos-urbanos-mas-alla-de-votarlo-todo/>.
  - Pressupostos participatius: https://www.redcimas.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/08/t_prepar_guia_metodologica.pdf.
  - Fòrums sectorials de participació ciutadana: <https://foroslocales.madrid.es/>.
  - Espais de participació infantil: <https://participacioninfantil.com/>.
12. Més informació: <http://ciutatsdepau.org/> i <https://fundipau.org/la-sociedad-civil-urge-al-gobierno-espanol-a-participar-en-el-encuentro-de-estados-parte-del-tpan-como-pais-observador/>.